

Praktiska Sverige AB
Anna.andersson@academedia.se

2019-06-17
1 (20)
Dnr-2018:8575

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Praktiska Kalmar i Kalmar kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Praktiska Kalmar avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Praktiska Kalmar i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och analyserar hur jämställdhet tas upp i undervisningen och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 oktober 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– Dnr-2018:8575) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn delvis leder och styr skolans utveckling och verkar för elevers lika rätt till god utbildning, oavsett könstillhörighet. Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet i skolan utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn säkerställer att skolans resultat följs upp, analyseras och resulterar i att åtgärder grundade på analysen vidtas. Granskningen visar dock att rektorn inte säkerställt att ett strategiskt jämställdhetsarbete sker i lika stor omfattning i alla skolans elevgrupper. Skolinspektionen bedömer därför att jämställdhetsarbetet behöver förtydligas samt genomföras strategiskt så att samtliga elever omfattas av dessa mål i utbildningen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten har gjort under besöket.

Rektorn följer upp skolenhetens resultat och beslutar om åtgärder

Granskningen visar att rektorn samlar in och analyserar skolenhetens resultat tillsammans med lärarna och representanter för elevhälsan. Läsåret avslutas, enligt både rektorn och lärarna, med en sammanställning av elevernas resultat vilken inbegriper en ämnesvis betygsanalys och en analys av undervisningen kopplat till måluppfyllelsen. Lärarna uppger vidare att de också analyserar betygsstatistiken i relation till resultaten på de nationella proven.

Rektorn följer också upp elevernas kunskapsutveckling under läsåret i dialog med lärarna. Ett exempel är ämnet historia. I nationell statistik uppvisade eleverna på skolenheten ett sämre studieresultat i Historia 1 a i jämförelse med de andra gymnasiegemensamma ämnena läsåret 2017/18. På Skolinspektionens fråga om vad detta beror på och huruvida man vidtagit åtgärder för att förbättra resultaten beskriver rektorn hur ansvariga på skolan arbetat med att höja de låga resultaten i historia genom att lägga ut mer tid i ämnet under en längre tidsperiod vilket sänkt "tempot" på kursen. Skolan har också skaffat ett nytt läromedel i historia vilket man tror kommer att upplevas som mer inspirerande. Rektorn uppger att analysen av orsaken till att andelen elever som når lägst betyget E är lägre i ämnet historia än i exempelvis ämnena svenska och matematik, landade i att många av skolans elever som under högstadiet haft anpassad studiegång valt bort historia och därför har sämre förkunskaper i ämnet. En annan förklaring är att många nyanlända elever har ett litet intresse för svensk historia, säger rektorn. Ett annat exempel som rektorn tar upp i diskussionen om hur han analyserar och följer upp skolenhetens resultat på olika

program är att försämringen av resultat över tid beror på att eleverna på introduktionsprogrammen programinriktat individuellt alternativ (IMPRO) och yrkesintroduktion (IMYRK) ökade i antal efter 2015. Vissa elever antas till sin gymnasieutbildning med väldigt lågt meritvärde från grundskolan och vissa ämnen har de kanske inte alls haft eftersom många har haft anpassad studiegång i grundskolan, säger rektorn. Andra elever kommer från andra länder och har inte haft samma skolämnen som i Sverige.

Granskningen visar också att rektorn följer upp undervisningens genomförande bland annat genom att ta del av och analysera kursutvärderingar. Såväl lärare som rektorn uppger att det på skolan finns ett system av utvärderingar som innebär att undervisningen utvärderas både under kursens gång och i samband med läsårsslut. Enligt lärarna sker mycket av uppföljningen av undervisningen genom att rektorn är ute i undervisningen och har god kontakt med eleverna vilket får till följd att rektorn får information om undervisningen från flera olika håll. Både lärarna och rektorn berättar att man vidtagit åtgärder för att höja undervisningens kvalitet. Under innevarande läsår har skolan exempelvis satsat på digitalisering och att få upp datortätheten i syfte att lärarna ska kunna använda skolans digitala plattform formativt. Lärarna har också fått speciella program för att arbeta digitalt vilket har gjort att användningen av datorn som ett redskap har ökat.

Granskningen visar vidare att skolans värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen och följs upp inom ramen för kvalitetsarbetet. Lärare och rektorn säger att utvärderingar och enkäter delvis bildar underlag för områden som skolan behöver förstärka gällande värdegrunden. Lärarna berättar vidare att frågor kopplade till värdegrunden hela tiden aktualiseras i skolan och att de hanterar sådana frågor när situationen uppkommer. Även de intervjuade eleverna säger att skolans värdegrund är levande i verksamheten och att alla lärare reagerar när de ser och hör något som inte är förenligt med denna. Rektorn berättar att värdegrundsarbetet är pågående och att lärarna i undervisningen ständigt återkommer till frågor om språkbruk, uppträdande och samhällsansvar. Enligt eleverna sammanfattas skolans värdegrund i "den gyllene regeln" som innebär att man ska behandla andra som man själv vill bli behandlad. Den gemensamma värdegrundens "nyckelord" finns uppsatta i ramar på flera ställen på skolan, säger de intervjuade eleverna. Rektorn uppger vidare att yrkeslärarna arbetar med handledarna på det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) kring elevers kundbemötande vilket är en viktig del av det pågående värdegrundsarbetet.

Granskningen visar vidare att rektorn genomför en analys av undervisningen och kunskapsresultaten och utifrån denna beslutar om åtgärder. Eftersom rektorn är närvarande i verksamheten kan rektorn kalibrera resursfördelningen löpande. Enligt

lärarna fördelas resurser alltid utifrån elevernas behov. Exempel på en förändrad resursfördelning under det senaste året är att kursen i historia har schemalagts över ett helår för att ge eleverna mer tid att tillägna sig kursens innehåll.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att samverka genom att skapa former för samverkan och genom att fördela tydliga ansvarsområden till personal samt klargöra vilka rutiner och instruktioner som finns på skolan. Skolans lärare, elevhälsa och rektorn träffas alla en gång i veckan. Utöver denna personalgemensamma samverkanstid berättar lärarna att rektorn styr det pedagogiska arbetet genom att ge utrymme för lärarna att läsa gemensam pedagogisk litteratur som de sedan får diskutera samt möjliggör för lärarna att delta i fortbildning kring för skolan gemensamma utvecklingsområden. Enligt lärarna finns det en flexibilitet i mötesstrukturen som är gynnsam för skolan, och rektorn kan välja att schemalägga mer eller mindre samverkanstid. Lärarna berättar att om det finns utmaningar kring en elev i ett ämne men inte i ett annat finns det möjlighet för lärarna att avsätta tid för att hantera situationen, exempelvis genom auskultationer, diskussioner i kollegiet och sambedömning av arbetsuppgifter. Rektorn säger att han har gett i uppdrag till studie- och yrkesvägledaren att delta i undervisningen i syfte att på sikt organisera auskultationen och samverkan lärarna emellan utifrån de olika programmens examensmål. Lärarna berättar också att det under läsåret finns vissa fasta konferenstider som exempelvis mitterninsk konferenserna och junidagarna. Då är innehållet tydligt styrt av rektorn och präglas av utvärderingar av verksamheten.

Lärarna berättar att rektorn försäkrar sig om att alla på skolan har samma arbets- och förhållningssätt genom kontinuerliga samtal och genom lektionsbesök och efterföljande pedagogiska samtal. Enligt rektorn kommer skolans gemensamma förhållningssätt tydliggöras ytterligare genom att lärare i än högre grad ska samverka kring bedömning och på så sätt bli mer samstämmiga.

Rektorn ansvarar för att introducera obehöriga lärare på skolan vilket enligt lärarna sker genom ett öppet klimat där man som obehörig tillåts ställa alla typer av frågor. Det finns dessutom skriftlig information om rutiner och skolans värdegrund i en pärm som all nyanställd personal får tillgång till. Utöver denna introduktion används huvudmannens eget interna fortbildningssystem som ett stöd för obehöriga lärare, säger både lärarna och rektorn.

Rektorn behöver förtydliga hur skolan ska arbeta med sitt jämställdhetsuppdrag

Av Skolinspektionens granskning framgår det att rektorn inte leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete utifrån skolans behov. Granskningen visar visserligen att ett visst jämställdhetsarbete bedrivs inom ramen för värdegrundsuppdraget, men i intervju uppger rektorn att det inte finns någon gemensam, medveten strategi för jämställdhetsarbetet på skolenheten. Rektorns utsaga kring avsaknaden av en gemensam strategi får stöd i såväl elev- som lärarintervjuer samt i intervju med elevhälsans representanter. Detta beskrivs nedan i avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn följer upp och analyserar hur jämställdhet tas upp i undervisningen och försäkrar sig om att varje lärare och all personal verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Granskningen visar att det på skolan finns vissa insatser för att främja jämställdhet men att det inte finns ett strategiskt jämställdhetsarbete som leds av rektorn.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Läraren ska se till att undervisningen till innehåll och upplägg präglas av ett jämställdhetsperspektiv.¹

Intervjuade elever, lärare, rektorn och representanter för elevhälsan säger att de på skolan bemöter elever som individer och inte särbehandlar utifrån kön. Några elever säger att lärarna i vissa ämnen och på vissa program tar upp frågor som rör jämställdhet. Exempelvis berättar elever på barn- och fritidsprogrammet att de diskuterat förekomsten av manliga förskollärare som positivt för jämställdheten. De intervjuade lärarna, eleverna, elevhälsan samt rektorn säger att det inte finns något

¹ Förordning (SKOLF5 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan , 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2. Övergripande mål och riktlinjer.

strategiskt och utvärderingsbart jämställdhetsarbete på skolan. Lärare ger dock exempel på att de tar upp jämställdhetsperspektivet i undervisningen. Någon lärare berättar att hen hade gjort en egen undersökning på sin kurs där eleverna fick svara på frågor om hur läraren bemötte dem utifrån ett genusperspektiv. En annan lärare berättar att de arbetar med hur synen på män och kvinnor ser ut på arbetsplatsen (APL) och i relation till branschorganisationerna.

I skolans inskickade kvalitetsarbete framgår det att det finns en tydlig betygsspridning gällande flickornas betyg medan pojkarnas betyg i högre utsträckning centreras kring betyget E.² Intervjuade lärare säger att de känner till detta men att de aldrig diskuterar resultat utifrån variabeln könstillhörighet. Lärarna säger att de har uppmärksammat att flickor generellt sett har bättre betyg än pojkar och att det psykiska måendet spelar stor roll när det gäller hur flickor presterar. De konstaterar att de tror att pojkarna i större utsträckning är nöjda med betyget E. Även om representanter för elevhälsan håller med lärarna om att eleverna på skolan i första hand bemöts som individer och inte som tillhörande ett kön så har de idéer om hur man skulle kunna jobba strategiskt med jämställdhet genom att skapa kill- och tjejgrupper och genom att i hälsosamtalen utarbeta frågor om genus och jämställdhet. Rektorn bekräftar de iakttagelser som lärare och elevhälsa gör gällande skillnaderna mellan flickor och pojkars betyg. Exempelvis finns det enligt rektorn anledning för lärarna att diskutera jämställdhet med handledarna på arbetsplatserna och med representanter för branscherna eftersom bemötande utifrån könstillhörighet har uppmärksamats i de olika branscherna. Rektorn tillägger dock att det i nuläget inte finns något strategiskt jämställdhetsarbete som man jobbar med på skolan utifrån dessa iakttagelser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett strategiskt jämställdhetsarbete genom att skapa en gemensam medvetenhet hos personalen kring hur de ska arbeta för att utbildningen ska bli jämställd. För att säkerställa att alla

² I kvalitetsrapport för Praktiska Kalmar 17/18 anges att de program där nästan bara flickor går har större betygsspridning än de program där nästan bara pojkar går. Exempelvis så ser betygsspridningen på vård och omsorgsprogrammet ut så att 33 procent av eleverna har E i slutbetyg på de programspecifika kurserna, 17 procent har D, 23 procent har C, 10 procent har B och 1 procent har A. På fordon och transportprogrammet där nästan bara pojkar går så är betygsspridningen mindre påtaglig då 53 procent av eleverna har E, 8 procent har D, 10 procent har C, 1 procent har B och 1 procent har A. *Kvalitetsrapport för Praktiska i Kalmar 2017/18*

elever ges samma förutsättningar bör rektor, som en del i en uppföljning av värdegrundsuppdraget, systematiskt följa upp att all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Efter uppföljning och analys av verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv behöver rektor sedan besluta om lämpliga utvecklingsåtgärder.³

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen
Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Granskningen visar att eleverna får en undervisning som är varierad och anpassad utifrån deras förutsättningar och att eleverna ges det stöd de behöver för att förstå, komma igång och bibehålla engagemang för skolarbetet. Granskningen visar vidare att lärarna bedriver en strukturerad undervisning med ett logiskt flöde i uppgifterna och att det är tydligt för eleverna vad som är syftet med olika arbetsmoment. Granskningen visar även att eleverna får möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande och att de deltar i planering och utvärdering av undervisningen.

³ Skolverket (2012), *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm: Fritzes.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Undervisningen är strukturerad och målfokuserad

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen är strukturerad. Lärarna uppger att de alltid jobbar utifrån en planerad lektionsstruktur med en tydlig inledning och ett tydligt avslut, vilket bekräftas av eleverna. Eleverna berättar att lärarna alltid börjar med en genomgång av vad lektionen ska handla om och vad som är syftet med innehållet kopplat till kursplanens kunskapskrav och förmågor. Eleverna berättar vidare att lärarna alltid förklarar och förvissar sig om att samtliga elever förstår uppgiften. Förutom den muntliga genomgången finns planering och kunskapskrav uppskrivna på tavlan, utskrivet på papper och finns även att tillgå på den digitala plattformen, uppger elever, lärare och rektorn. Utvecklingen av de digitala systemen bidrar, enligt rektorn, också till att eleverna möter variation i sina arbetsuppgifter. Tillgängligheten och aktiviteten på skolans digitala plattform resulterar i att eleverna kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang eftersom lärarna kan skicka uppmuntrande kommentarer till eleverna via det digitala systemet, berättar rektorn. Lärarna uppger vidare att de engagerar eleverna genom att bryta ner mer långsiktiga och övergripande mål i mindre hanterbara enheter där syftet med uppgifterna är tydligt. Enligt de intervjuade eleverna och lärarna avslutas lektionerna i de flesta fall med att läraren sammanfattar innehållet.

Eleverna berättar att lärarna hjälper dem att komma igång med uppgifterna men att de även hjälper dem att avsluta dessa genom påminnelser, både muntligt och via det digitala systemet. Eleverna berättar vidare att det digitala systemet är en del i aktivt lärarstöd då detta används nästan varje dag av samtliga lärare i syfte att uppmuntra eleverna att utföra uppgifterna. I det digitala systemet kan eleverna följa sina prestationer i förhållande till examensmål och kursmål, berättar både lärare och elever. Observationer visar att lärarna under lektionerna jobbar med en öppen dialog kring uppgifters innehåll och arbetsformer i klassrummet. Ytterligare ett exempel på aktivt lärarstöd ges av lärare i yrkesämnena som säger att de uppmärksammat att de allra flesta elever blir intresserade av att förstå teorierna bakom de praktiska momenten först när de fått arbeta praktiskt. Lärarna beskriver sin egen roll i klassrummet som rådgivande i det att de visar uppgifterna för eleverna och därefter låter eleverna arbeta med dessa. Eftersom verksamheten på APL är en stor del av elevernas lärande finns det ett tydligt schema för att lärarna i de programgemensamma ämnena var tionde dag ska kunna åka ut och besöka eleverna på deras APL-platser, berättar rektorn.

Undervisningen stärker elevernas självförtroende och är anpassad efter elevernas förutsättningar och behov

Granskningen visar att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, och att lärare ofta har höga förväntningar på eleverna och att de eleverna utmanas i linje med sina egna behov och förutsättningar.

Av intervjuer med elever uppges att lärarna förklarar när eleverna inte förstår och att de inbjuder till pedagogiska diskussioner som hjälper eleverna att förstå syftet med uppgifterna. Enligt lärarna stärker detta elevernas motivation och självförtroende. Enligt eleverna är lärarna alltid glada och positiva vilket de finner motiverande och engagerande. Eleverna säger att de upplever att lärarna har höga förväntningar på dem och att lärarna visar hur eleverna kan utföra sina uppgifter för att de ska bli ännu bättre. Eleverna säger också att de upplever det som är motiverande och upplevs som meningsfullt för dem att de i många ämnen arbetar tydligt utifrån examensmålen på de olika programmen. I exempelvis ämnet engelska skriver några elever om framtidsdrömmar kopplat till just yrkesval. Eleverna berättar vidare att lärarna alltid förklarar och förvissar sig om att samtliga elever förstår uppgiften. Eleverna säger att lärarna förklarar och uppmuntrar dem både i helklass och individuellt. Eleverna uppger vidare att i de flesta ämnen finns arbetsuppgifter som är olika svåra, exempelvis finns det olika böcker i matematik med olika svårighetsgrad.

I samtliga observationer arbetar lärarna med elevernas självförtroende och motivation genom att ge beröm när eleverna utfört uppgifterna utifrån instruktionerna. Vidare observeras att lärare fångar upp elevernas tankar och funderingar och ställer öppna frågor. De intervjuade lärarna berättar att det är viktigt för elevernas motivation att de lyckas med sina uppgifter eftersom många elever har dåliga erfarenheter av grundskolan. Också representanter för elevhälsan påtalar vikten av att motivera eleverna, främst genom individuella samtal och stresshantering men också genom att lägga upp tydliga studieplaner för alla eleverna. Lärarna berättar att de arbetar tillsammans i kollegiet kring enskilda elever. Om en elev misslyckas med en lärares uppgifter men lyckas med liknande uppgifter hos kollegan så pratar lärarna med varandra om detta i syfte att hjälpa eleven. En annan lärare säger att om en elev lättare lär sig genom praktik så kopplar läraren kursmålen tydligt till just praktiken. På så sätt blir eleven mer motiverad och lyckas med sina uppgifter. Lärarna säger att nyckeln till att nå fram till eleverna är att de arbetar med att bygga relationer. Rektorn säger att lärarna arbetar med elevernas självförtroende och tilltro till sin egen förmåga. Rektorn säger vidare att det är tydligt att eleverna tycker det är viktigt att lärarna är tydliga med att visa på deras framgångar. För att hjälpa elever och lärare att hitta rätt balans mellan stimulans och utmaningar har alla elever i år 1 ett inledande

samtal med representanter från elevhälsan där de talar om vilka upplevelser har haft av sin tidigare skolgång, vad som fungerat och vilka stödinsatser de har fått, berättar rektorn. Rektorn tillägger att utifrån denna information blir det sedan lättare att individanpassa utbildningen efter varje individ samtidigt som detta också har en gynnsam inverkan på självförtroendet och motivationen.

Undervisningen innehåller tillfällen för eleverna att reflektera över sitt eget lärande och eleverna ges möjligheter att utforma och utvärdera undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller möjlighet för eleverna att reflektera över sitt eget lärande. Granskningen visar vidare att eleverna ges möjlighet att ge synpunkter på undervisningen och påverka hur den utformas.

Elever berättar att de får prova olika sätt att lära sig i sin utbildning. Eleverna berättar att de under en heldag i år 1 fick arbeta med studieteknik med hjälp av både specialpedagogen och olika lärare. Enligt eleverna var syftet att de skulle hitta ett för dem framgångsrikt sätt att tillägna sig kunskap. Elevhälsans representanter nämner också denna heldag då de arbetar med att göra eleverna delaktiga i sitt eget lärande genom att jobba med studieteknik i syfte att öka motivationen för eleverna. Eleverna uppger att de ofta i slutet av lektioner, i både programgemensamma ämnen och gymnasiegemensamma ämnen, samlas och pratar om vad de lärt sig under lektionerna. Eleverna säger att i och med att lärarna ställer så mycket öppna frågor blir diskussionsklimatet i klasserna gynnsamt så att de vågar ställa kritiska frågor och reflektera över sitt eget lärande. Eleverna berättar vidare att de ofta utvärderar undervisningen skriftligt och att resultatet på utvärderingen diskuteras i klassen. Utvärderingarna kan vara skriftliga och täcka ett arbetsområde, men eleverna berättar att det oftast sker en kortare utvärdering i samband med lektionsavslut då läraren ber dem reflektera över sitt eget lärande och utvärdera lektionens upplägg. Elever berättar att de utifrån utvärderingen också får delta i planeringen av arbetsområdets innehåll och utformning, exempelvis fick de välja vilken bok de skulle läsa i ämnet svenska och i naturkunskap fick de välja arbetssätt. Vid observationer syns denna lektionsstruktur med avslutningar som innehåller reflekterande och utvärderande moment.

Lärarna berättar att de efter varje lektion har en kortare utvärdering med öppna frågor om innehållet i lektionspasset, både utifrån elevernas egna reflektioner över sitt eget lärande men också utifrån uppgifternas innehåll och arbetssätt. Lärarna berättar att studieteknik är något de jobbar med i syfte att eleverna ska hitta vilken inlärningsmetod som passar dem bäst. Lärarna berättar vidare att de försöker få eleverna att tänka utifrån sina egna erfarenheter och att de ofta diskuterar olika

handlingars konsekvenser, exempelvis inom ramen för APL. Liksom eleverna nämner lärarna de utvärderande diskussionernas betydelse, men också de skriftliga utvärderingarna som sedan ligger till grund för undervisningens innehåll och utformning. Elever får exempelvis vara med och utforma prov, berättar lärarna.

Rektorn berättar att han genom de skriftliga utvärderingarna har skapat sig en bild av elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande. Han berättar att eleverna har inflytande över vilket läromedel de vill använda, exempelvis lärobok, dator eller en kombination. Rektorn betonar vikten av att få eleverna att reflektera över sitt lärande som en del av värdegrundsarbetet. Han berättar att lärarna upplever att många elever säger att de "vill bli styrda" och att lärarna får arbeta med att lära dem att föra fram sina åsikter. När det gäller utvärderingen av innehållet i undervisningen säger rektorn att han får denna information genom de skriftliga utvärderingar som eleverna gör efter varje avslutad kurs. Elevernas åsikter beaktas i det framtidsytande utvecklingsarbetet, berättar rektorn och exemplifierar med att skolan utifrån utvärderingar både bytt läromedel och förändrat lektionslängden i svenska, matematik, engelska och historia.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att det på Praktiska gymnasiet Kalmar finns ett medvetet och samlat arbete med att skapa trygghet och studiero.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att det bedrivs ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan.

I granskningen framkommer att eleverna känner sig trygga på skolan. Eleverna säger att det är lugnt och att de upplever att de blir sedda av lärare och annan personal. Eleverna säger vidare att det finns ett stort förtroende mellan lärare och elever som gör att de känner sig trygga på skolan. Lärarna befinner sig exempelvis ofta i uppehållsrummet och spelar kort med eleverna på rasterna, men "när man är på lektion är det allvar", säger eleverna. Eleverna säger också att deras mentorer och lärare är noga med att eleverna ska känna sig trygga på APL och ofta pratar om vikten av detta. Det finns ordningsregler på skolan som elevrådet i samråd med studieyrkesvägledare och rektor är med och tar fram vilket de flesta elever känner till. Enligt de intervjuade eleverna, lärarna och representanter för elevhälsan tar skolan reda på om eleverna är trygga och har studiero genom att de får svara på en enkät och genom att lärarna, rektorn och annan personal hela tiden rör sig i skolans lokaler.

Lärare och elevhälsans representanter säger i intervju att personalen på skolan arbetar på flera olika sätt för att skapa en trygg miljö för eleverna genom exempelvis en hög vuxennärvaro i skolans lokaler. Lärare och representanter för elevhälsan säger vidare att de använder svaren i skolans trygghetsenkät för att förbättra både tryggheten och studieron genom att utifrån den informationen som framkommer arbeta med skolans ordningsregler och värdegrund. Exempelvis uppger representanter för elevhälsan i intervju att de har arbetat med bemötande och språkbruk för att höja tryggheten. Eleverna i år 1 åker också på en resa med en organiserad övernattning som ett led i trygghetsarbetet, berättar representanter för elevhälsan.

Rektorn säger i intervju att skolan kontinuerligt arbetar med trygghet. De har på skolan exempelvis flyttat elevskåpen så att samtliga elevskåp nu står i det stora uppehållsrummet mitt i skolbyggnaden, vilket var en trygghetsskapande åtgärd utifrån att elever i enkäten tagit upp att de kände sig otrygga i den korridor där några skåp tidigare varit placerade. Rektorn säger vidare att man på skolan arbetat med ökad vuxennärvaro och relationsbyggande i uppehållsrummet vilket också lett till ökad trygghet.

Det finns ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan

Granskningen visar att det bedrivs ett samlat arbete med att skapa studiero på skolan.

Eleverna säger att det nästan alltid är studiero på lektionerna, men om det skulle vara någon som stör så får eleven gå ut en kort stund. Eleverna säger vidare att studieron skiftar beroende på vilken lärare som undervisar och när på dagen lektionen är placerad i schemat. På fredagseftermiddagen kan det på vissa lektioner bli stökigt, berättar en elev. Enligt de intervjuade eleverna, lärarna och representanter för elevhälsan tar skolan reda på om eleverna har studiero genom att de får svara på en

enkät och genom att lärarna, rektorn och annan personal hela tiden rör sig i skolans lokaler.

När det gäller studieron uppger personal på skolan att de får information om elevernas upplevelse av studieron genom enkätsvaren och genom de hälsosamtal som representanter för elevhälsan har med eleverna. Lärarna och representanter för elevhälsan arbetar tillsammans för att förbättra studieron. Lärarna möjliggör för eleverna att lämna klassrummet om de känner sig okoncentrerade och stör andra medan studie- yrkesvägledaren ofta är med på lektionerna för att engagera eleverna utifrån deras yrkesval. Båda dessa insatser har lett till bättre studiero, säger lärare och representanter för elevhälsan. Vid Skolinspektionens observationer råder god studiero på alla lektioner. Det finns ordningsregler uppsatta i alla klassrum, och dessa regler följs av både lärare och elever.

Rektorn säger i intervju att han kontinuerligt arbetar med studiero. När det gäller studieron pågår, enligt rektorn, ett arbete med att ändra schemat för att undvika att studieron försämras under eftermiddagarna. Det finns enskilda elever som ibland stör studieron och en tendens att det blir oroligt i vissa lektionssalar vissa eftermiddagar. Utöver detta finns det inga större problem med studieron, säger rektorn.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättning. Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg samt mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Granskningen visar vidare att rektorn ser till att lärare använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Rektorn analyserar skillnader i betygssättning och återkopplar till lärare

Rektorn uppger att han analyserar eventuella skillnader i bedömning och betygssättning och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser. Analysen bygger delvis på en jämförelse med tidigare års betygsanalyser. Av nationell statistik framgår det att eleverna i Matematik 1 a och Svenska 1 samt Svenska som andraspråk 1 i många fall får ett högre kursbetyg än resultatet på det nationella provet.⁴ Både lärare och rektorn säger att de diskuterar betyg kopplat till resultat på nationella prov. I intervju med rektorn uppges att de i kollegiet pratat om förväntningar på eleverna och varför lärarna sätter ett högre kursbetyg i jämförelse med elevernas resultat på de nationella proven. Både rektorn och lärarna förklarar diskrepansen med att många elever presterar sämre i en provsituation. Enligt rektorn är också det statistiska underlaget litet, och enstaka individers prestation får stor betydelse för resultaten som anges i procent.

Av det inskickade kvalitetsarbetet samt i intervju framgår vidare att rektorn analyserar lärares betygssättning mellan program och har exempelvis sett att elevers resultat i matematik 1 a och Engelska 5 behöver förbättras varpå rektorn satt in åtgärder som exempelvis fler utlagda timmar i ämnet.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg

Granskningen visar att lärare använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar samt att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärare använder olika metoder och verktyg för att kvalitetssäkra sina betyg och uppnå likvärdighet, exempelvis byter de prov med varandra för att se om de kommer fram till samma resultat. Lärarna berättar också att de använder huvudmannens bedömningsstöd både för bedömning i kurser och i bedömningen av elevens prestationer på APL. Vidare säger lärare att de stämmer av med varandra inför betygssättning, både under samverkanstid och planeringstid och att de tidigare också hade sambedömning med ämneskollegor från andra skolor inom koncernen. Nu planeras istället för att friskolor i Kalmar ska

⁴ Matematik 1a: 27,6 % högre betyg än provbetyget (riket 44 %) Svenska 1: 25 % högre betyg än provbetyget (riket 37 %) samt Svenska som andraspråk 1: 80 % högre betyg än provbetyget (riket 44 %). Relationen mellan nationella kursprov och kursbetyg vt 2018, Siris.

sambedöma nationella prov i syfte att säkerställa likvärdigheten, säger både lärare och rektorn.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X

Beslutsfattare

I handläggningen av ärendet har även Charlotta Nord och Andrés Brink medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 12 februari 2019 och den 14 februari 2019. Besöket genomfördes av Anna Alm och Charlotta Nord.

Praktiska Gymnasiet i Kalmar är en gymnasieskola belägen i Kalmar kommun. Skolenhetens huvudman är Praktiska Sverige AB. Skolenheten bedriver utbildning på följande nationella program: bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, vård - och omsorgsprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet. Skolan erbjuder också två introduktionsprogram: IMYRK (Yrkesintroduktion) och IMPRO (Programinriktat individuellt val) och Sjöfartsprogrammet som är ett specialutformat program som erbjuds på Praktiska i Kalmar. På skolenheten finns enligt rektorns uppgift totalt 72 elever inskrivna på nationella program samt 54 elever på IMPRO och IMYRK vid tidpunkten för Skolinspektionens besök.